

Hoge Raad voor Vrijwilligers

Aan de Heer Frank VANDENBROUCKE

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Ons kenmerk :

**Minister van Sociale Zaken en
Volksgezondheid**

Datum : 9 maart 2021
Bijlage(n) :

Betreft : **Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) – Advies op het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 december 2018 tot verhoging van het jaarlijks kostenplafond, zoals bepaald in artikel 10, eerste lid van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers, voor bepaalde categorieën van vrijwilligers**

Geachte Minister,

De vrijwilligers, dat weet u zeker ook, zijn mensen die zich inzetten voor anderen, om het goede te doen. Ook tijdens deze Covid-19 crisis zijn vrijwilligers erg actief, in **alle** sectoren en niet enkel in de zorg- en gezondheidssectoren die al maanden te maken hebben met belangrijke uitdagingen.

Laat ons u danken voor het vragen van dit advies met betrekking tot het koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 december 2018 tot verhoging van het jaarlijks kostenplafond, zoals bepaald in artikel 10, eerste lid van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers, voor bepaalde categorieën van vrijwilligers.

We willen wel opmerken dat de tijd die de HRV krijgt om dit goed onderbouwd advies te verstrekken, uitermate kort is. Bovendien vraagt u ons een advies over de verlenging van een maatregel waarover de HRV zich eerder niet heeft kunnen uitspreken, waardoor een regeling werd getroffen, voor bepaalde groepen vrijwilligers en vanuit een nuttigheidsprincipe waarover de HRV zich negatief heeft uitgelaten tegenover de vorige minister van sociale zaken.

Het advies van de HRV op het voorstel om de regeling, waarbij het kostenplafond (tijdelijk) wordt verhoogd voor vrijwilligers die effectief ingezet werden in de ondernemingen, verenigingen en diensten die noodzakelijk zijn voor de bescherming van de vitale belangen

van de Natie en de behoeften van de bevolking bedoeld in de bijlage van het ministerieel besluit van 28 oktober 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, voor activiteiten in het kader van het beheer van de COVID-19 crisis in het tweede kwartaal van 2021, is negatief.

We lichten dit toe:

- de HRV stelt vast dat de Vrijwilligerswet de laatste periode, onder andere sinds de Covid-19 pandemie verschillende keren werd gewijzigd, er uitzonderingen werden toegestaan die niet stroken met de geest noch de letter van de Vrijwilligerswet en die ons vanuit een instrumentalistische visie ingegeven lijkt;
- tot op heden blijft het voor de leden van de HRV een raadsel waarom de kostenvergoedingen voor bepaalde groepen vrijwilligers in zogenaamde hoogdringendheid verhoogd diende te worden. De HRV heeft nooit een dergelijke vraag gesteld;
- we hebben naar aanleiding van de initiële introductie van deze uitzondering tot op heden geen afdoend antwoord gekregen over wat deze nood zou rechtvaardigen, behalve het gegeven dat personeelstekorten opgelost/ingevuld dienden te worden. Het is echter niet aan het vrijwilligerswerk om arbeidsmarkt gerelateerde problemen op te lossen;
- de uitzondering is van toepassing op vrijwilligers die zich inzetten in de strijd tegen corona, maar dit was niet echt nauwkeurig, waardoor er veel interpretatiemoeilijkheden blijven bestaan op het terrein, er wrevel ontstaat bij organisaties en (sub)sectoren die geen gebruik kunnen maken van deze uitzondering;
- met de verlenging van het pakket aan maatregelen dat recent door de Ministerraad werd goedgekeurd, impliceert deze uitzondering van de verhoogde kostenvergoeding, dat ook de commerciële rusthuizen (die normaal terecht buiten het toepassingsgebied van de Vrijwilligerswet vallen) in feite kunnen rekenen op goedkope arbeidskrachten;
- de uitzonderingen in het algemeen, en deze in het bijzonder, de eigenheid van het Vrijwilligerswerk teniet doet, en daarenboven leidt tot inconsequent beleid;
- het gaat om een regelgeving die de gelijke behandeling van vrijwilligers niet garandeert.

We willen u er nog eens aan herinneren dat de Vrijwilligerswet, zonder toevoeging van uitzonderingen als deze door u voorgesteld, flexibel genoeg is om de kosten van vrijwilligers te vergoeden.

Het vrijwilligerswerk is en blijft een belangeloze daad, met de mogelijkheid om de vrijwilliger te vergoeden voor de gemaakte kosten. Er zijn 2 vergoedingssystemen: ofwel wordt de vrijwilliger vergoed op basis van bewijsstukken (ticket, factuur...) zonder beperking, ofwel krijgt hij een forfaitaire vergoeding met een dag- en jaarplafond.

Een argument dat we terugvinden in het ontwerp van koninklijk besluit is de volgende: ...'Dat dit zou betekenen dat ze niet langer zouden kunnen worden ingezet voor opdrachten die verband houden met Covid-19 of voor opdrachten die verband houden met de gebruikelijke operaties waarvan de voortzetting essentieel is....'

Dit is echter geen afdoend argument. Mensen kunnen vrijwilligen zoveel ze willen, want de Vrijwilligerswet stelt hierop geen limiet. U draait jammer genoeg de redenering om door te stellen dat als ze telkens een (maximum?) vergoeding ontvangen ze niet ingezet kunnen blijven worden. Dat heeft tot consequentie dat vrijwilligerswerk geherdefinieerd wordt tot min of meer betaalde inzet (1 euro job?)? Het gaat dan om betaald engagement dat in feite buiten de scope van het vrijwilligerswerk valt.

Tot slot, we vallen nogmaals in herhaling. Het feit dat deze uitzondering, die tijdelijk was, opnieuw verlengd wordt, schept riskante precedentes en kan een negatieve impact hebben voor het vrijwilligerswerk op middellange en lange termijn.

We hopen, Minister Vandenbroucke, dat u als voogdijminister voor het vrijwilligerswerk, dit vrijwilligerswerk en de vrijwilligers met evenveel vuur en passie zal beschermen als de sociale zekerheids- en gezondheidssector die onder uw bevoegdheid valt, en er mee zal voor zorgen dat de Vrijwilligerswet opnieuw zekerheid, gelijkheid en transparantie biedt aan elke vrijwilliger in dit land.

Vanzelfsprekend zijn we steeds bereid om met u in gesprek te gaan over de werkzaamheden van de HRV en de noden met betrekking tot de bescherming van de vrijwilligers.

Met de meeste hoogachting,

In naam van de twee ondervoorzitters van de Hoge Raad voor Vrijwilligers:

De Secretaris,

Christian DEKEYSER

De Vice-Voorzitters,

Jacky CLOTH
Bernard HUBIEN